

niet was gelukt.⁸⁴

Het *Christelijk Sociaal Dagblad* vond het naast de gebruikelijke bezwaren bedenkelijk, dat in deze beweging mannen op de voorgrond traden, die de vraag of Christus een historische persoonlijkheid was, geheel 'bijkomstig' vonden. Het blad wees ook op Brunner, die de christelijke politiek en sociale actie veroordeelde en in de Schriftkritiek heel ver ging, maar als voorman van de beweging te Utrecht het woord voerde.⁸⁵

Toen koningin Wilhelmina zich in oktober 1938 achter de 'Geestelijke en Morele Herbewapening' stelde, had dat uiteraard nieuwe reacties tot gevolg. Volgens de VU-hoogleraar Hepp wisten gereformeerden al dat wat deze beweging voorstond ook hun plicht was. Doordat het gestelde doel humanistisch kon worden uitgewerkt, vond hij het een taak voor de Calvinisten de kern van het leger te zijn. Maar hij waarschuwde ervoor, dat deze beweging niet op pacifisme mocht uitlopen. Zolang er geen verbetering in de verhouding tussen de volkeren kwam, waren morele herbewapening en verdere militaire bewapening beide nodig.⁸⁶

Ds. Th. Kuipers (Djakarta) vond de nieuwe benaming van Oxford te algemeen en toonde zich afkerig van haar naar humanisme neigende doeleinden. Het oppervlakkig praten over opvoeding tot naastenliefde en het oproepen tot vertrouwen en geloof waren onvoldoende, zolang God en Christus daar niet bij betrokken werden. Wat een verschil met de oproep van Johannes de Doper, die niet enkel op de zonden wees, maar ook op de liefde van God, de genade van Christus en de gemeenschap van de Heilige Geest.⁸⁷

De radiorede van Wilhelmina in januari 1939, waarover hiervoor al werd geschreven, werd door de gereformeerde pers overigens positief ontvangen. Mr. A.J.L. van Beeck Calkoen, die op diakonaal terrein ook landelijk grote bekendheid genoot, zag in haar oproep om zich om de werklozen te bekommeren een directe taak voor de diakonieën.⁸⁸

84. *Vox Studiosorum*, 73e jrg. no's 15, 17 (21 mei, 4 juni 1937). Ook geciteerd in: *Utrechtsch Dagblad*, 22 mei 1937 (Avondblad), 5 juni 1937 (Avondblad).

85. *Kerkblad van de Gereformeerde Kerken van 's-Gravenhage*, 37e jrg. no. 23 (6 juni 1937). Geciteerd naar: *Christelijk Sociaal Dagblad*.

86. *Credo*, 2e jrg. no. 5 (4 november 1938).

87. *Kerkblad van de Gereformeerde Kerken in Nederlandsch-Indië*, 24e jrg. nr. 52 (29 december 1938). Ook geciteerd door ds. H.A. Wiersinga in: *Leidsche Kerkbode. Officieel orgaan voor de Gereformeerde Kerken in de classis Leiden*, 17e jrg. no. 40 (3 februari 1939), die er een oproep tot evangelisatie aan zijn gemeenteleden aan verbond.

88. *Kerkblad van de Gereformeerde Kerken van 's-Gravenhage*, 39e jrg. no. 7 (12 februari 1939). Zie voor Van Beeck Calkoen: *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden, 1950-1951*, 74-76. Zie verder: *De Bazuin*, 87e jrg. nr. 5 (3 februari 1939). *De Heraut*, 5 februari 1939. *Credo*, 2e jrg. no. 19 (10 februari 1939).